

Tiesas ģenerālvokātes

Lailas Medinas **secinājumi**

lietā C-449/25 | *Serviciul pentru Imigrări al județului Bihor* (Reģistrētas partnerattiecības)

Paziņojums presei Nr. 129/26

Luksemburgā, 2026. gada 17. septembrī

Ģenerālvokāte L. Medina: pārvietošanās brīvības īstenošana vien, neizveidojot faktisku uzturēšanos citā dalībvalstī, nav pietiekama, lai tādām Savienības pilsoņa partnerim, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, rastos atvasinātas uzturēšanās tiesības saskaņā ar Savienības tiesībām

Dalībvalsts atteikums piešķirt atvasinātas uzturēšanās tiesības neietilpst Savienības tiesību pilsonības noteikumu darbības jomā, ja Savienības pilsonis nekad nav dzīvojis dalībvalstī, kurā tikusi noslēgta partnerība, un ja nav atkarības saiknes ar trešās valsts valstspiederīgo

2024. gadā Rumānijas pilsones devās uz Itāliju tikai tādēļ, lai noslēgtu partnerību ar viņas partneri, kura ir Lielbritānijas valstspiederīgā. Īsi pēc tam Rumānijas pilsones atgriezās Rumānijā. Tobrīd viņas abas uzturējās attiecīgi Rumānijā un Austrālijā; neviena no viņām neuzturējās Itālijā. Pēc sešiem mēnešiem 2025. gadā viņas partnere – Lielbritānijas valstspiederīgā – ieceļoja Rumānijā, lai tur dzīvotu. Aptuveni trīs mēnešus pēc ierašanās viņa lūdza pagarināt pagaidu uzturēšanās tiesības Rumānijā ģimenes atkalapvienošanās nolūkā. Šis pieteikums tika noraidīts, pamatojoties uz to, ka Rumānijas tiesību aktos viendzimuma partnerība netiek atzīta un ka Lielbritānijas valstspiederīgā neatbilst Rumānijas tiesiskajā regulējumā paredzētajiem nosacījumiem ģimenes atkalapvienošanās jomā¹. Viņa atgriešanās lēmumu apstrīdēja iesniedzējtiesā – Oradjas apelācijas tiesā (Rumānija). Šī tiesa uzdeva jautājumu Tiesai, vai LESD 21. panta 1. punkts nepieļauj Rumānijai atteikties piešķirt uzturēšanās tiesības tādām trešās valsts valstspiederīgajām, ar kuru šis Savienības pilsonis noslēdzis partnerību saskaņā ar citas tādas dalībvalsts tiesību aktiem, kurā neviens no viņiem nav uzturējies, pamatojoties uz to, ka Rumānijas tiesību aktos reģistrētas viendzimuma partnerattiecības netiek atzītas.

Šodien sniegtajos secinājumos **ģenerālvokāte Laila Medina ierosina Tiesai atzīt, ka aplūkotā situācija neietilpst Līguma pilsonības noteikumu, proti, LESD 20. panta un 21. panta 1. punkta, piemērošanas jomā.**

Attiecībā uz LESD 21. panta 1. punktu ģenerālvokāte atgādina, ka **ar šo tiesību normu Savienības pilsoņiem ir piešķirtas tiesības brīvi pārvietoties un ka jebkādas trešo valstu valstspiederīgo, kuri ir ģimenes locekļi, uzturēšanās tiesības ir atvasinātas** no šīs īstenotās brīvības. Ģenerālvokāte arī uzsver, ka lietas faktiskie apstākļi norāda uz tādu situāciju, kurā Savienības pilsonis – pēc tam, kad īstenojis tiesības brīvi pārvietoties, – atgriežas pilsonības dalībvalstī un vēlas atsaukties uz šīm tiesībām, lai iegūtu uzturēšanās tiesības partnerim, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais (**“atgriešanās” (U-turn) situācija**). Pat ja **Direktīva 2004/38 neattiecas uz šādu “atgriešanās” (U-turn) situāciju**, nosacījumi tam, lai atvasinātas uzturēšanās tiesības uzņēmējā dalībvalstī tiktu piešķirtas trešās valsts valstspiederīgajām, kurš ir Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, **jāpiemēro pēc analogijas**, jo abos gadījumos tieši Savienības pilsonis īstenojis tiesības brīvi pārvietoties un ir atsaucis persona, lai šādas atvasinātas tiesības varētu piešķirt.

Lai saskaņā ar Savienības tiesībām šādā “atgriešanās” (U-turn) situācijā rastos atvasinātas uzturēšanās tiesības, jāizpilda divi kumulatīvi nosacījumi. Pirmkārt, Savienības pilsonim faktiski bija jāuzturas citā dalībvalstī atbilstoši Direktīvas 2004/38 7. vai 16. pantā paredzētajiem nosacījumiem. Otrkārt, šis faktiskās uzturēšanās laikā bija jāizveido vai jānostiprina ģimenes dzīve.

Tā kā šajā lietā Rumānijas pilsonē neizveidoja faktisku uzturēšanos Itālijā – dalībvalstī, kurā tika noslēgta partnerība ar Lielbritānijas valstspiederīgo, – un uz Itāliju devās ar vienu vienīgu mērķi noslēgt partnerību, tūlīt pēc tam atgrieždamās Rumānijā, **nav izpildīta “faktiskas uzturēšanās” prasība atbilstoši Direktīvas 2004/38 7. un 16. pantam.**

Itālijā arī **netika izveidota vai nostiprināta ģimenes dzīve** tādā nozīmē, kas tika noteikta spriedumā O. un B.². Partnerības noslēgšanas brīdī Rumānijas pilsonē dzīvoja Rumānijā, savukārt viņas partnere dzīvoja Austrālijā, un partnere Rumānijā ieradās tikai aptuveni pēc sešiem mēnešiem. Līdz ar to Itālijā nevienu brīdi netika dzīvota ģimenes dzīve. Tāpēc **nav izpildīts arī otrs kumulatīvais nosacījums.** Lai arī partnerības noslēgšana ir juridiski nozīmīga darbība, to nevar pielīdzināt ģimenes dzīvei uzņēmējā dalībvalstī.

Attiecībā uz LESD 20. pantu ģenerālvokāte norāda, ka **starp Rumānijas pilsoni un viņas partneri nepastāv tāda atkarības saikne kā Tiesas judikatūrā atzītā.** Šajā lietā nav sasniegts minētajā judikatūrā iedibinātais sliekšnis³, kurā prasīts, lai uzturēšanās atteikuma gadījumā Savienības pilsonis būtu spiests atstāt Savienības teritoriju kopumā.

Līdz ar to ģenerālvokāte secina, ka **Pamattiesību harta šajā jomā nav piemērojama**, jo situācija neietilpst Savienības tiesību aktu darbības jomā; jebkāda prasītājas tiesību uz ģimenes dzīvi aizsardzība tādējādi jāīsteno saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju.

Tāpēc ģenerālvokāte ierosina Tiesai atbildēt, ka LESD 20. pants un 21. panta 1. punkts kopā ar Direktīvu 2004/38, to piemērojot pēc analogijas, jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj to, ka tādas dalībvalsts, kuras pilsonība ir Savienības pilsonim, iestādes atsakās piešķirt uzturēšanās tiesības šīs dalībvalsts teritorijā trešās valsts valstspiederīgajam, ar kuru šis Savienības pilsonis noslēdzis partnerību saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, pamatojoties uz to, ka pilsonības dalībvalsts tiesībās viendzimuma partnerība netiek atzīta.

Pilnības labad – ja Tiesa konstatētu, ka Savienības tiesības ir piemērojamas, – ģenerālvokāte izklāsta alternatīvu analīzi. Šādā gadījumā šķiet, ka Rumānijas tiesību normās, kurās prasīts pierādīt iepriekšēju uzturēšanos citā dalībvalstī, noteiktā prasība par kopīgu bērnu, kā arī vispārēji atteikta ārvalstīs noslēgtu reģistrētu viendzimuma partnerattiecību atzīšana nebūtu saderīga ar Savienības tiesībām.

PIEZĪME. Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokāta uzdevums ir, rīkojoties pilnīgi neatkarīgi, piedāvāt Tiesai juridisku risinājumu viņam nodotajā lietā. Tiesas tiesnešu apspriedes par šo lietu sāksies tikai tagad, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Eiropas Savienības Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esību.

Vispārējās tiesas kompetencē ir izskatīt un izlemt lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas attiecas tikai uz: 1) kopējo pievienotās vērtības nodokļa (PVN) sistēmu, 2) akcīzes nodokļiem, 3) Muitas kodeksu, 4) preču tarifa klasifikāciju kombinētajā nomenklatūrā, 5) kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu vai transporta pakalpojumu atcelšanu vai kavēšanos vai 6) siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu. Tiesas kompetencē ir izskatīt un izlemt visus pārējos lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Pašu pamatlietu Tiesa vai Vispārējā tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas vai Vispārējās tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs. Faktu un tiesiskā regulējuma izklāsts attiecas uz atbilstošo laikposmu un ir balstīts uz lietas materiāliem.

Secinājumu [pilnteksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē nolasīšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan Van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Secinājumu nolasīšanas attēli ir pieejami [Curia Web TV](#), kā arī [European Broadcasting Service](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Valdības ārkārtas rīkojuma Nr. 194/2002 83. panta 1. punkts, kā arī 88. panta 1. punkts un 3. punkta b) apakšpunkts.

² Spriedums, 2014. gada 12. marts, O. un B., [C-456/12 un C-457/12](#) (skat. arī paziņojumu presei [Nr. 32/14](#)).

³ Skat., piemēram, spriedumu, 2011. gada 8. marts, *Ruiz Zambrano*, [C-34/09](#) (skat. arī paziņojumu presei [Nr. 16/11](#)).